УДК 338.246

РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ І ТЕХНОЛОГІЙ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ

А.О. Калініченко, викладач відділення з підготовки молодших спеціалістів
Ю.Г. Петровська, викладач відділення з підготовки молодших спеціалістів ВП Національного університету біоресурсів і природокористування України «Ніжинський агротехнічний інститут»,
ВП Національного університету біоресурсів і природокористування України «Ніжинський агротехнічний інститут»

У статті досліджено стан розвитку та використання інформаційних систем і технологій в обліку, обґрунтовано їхню важливу роль у підготовці кваліфікованих фахівців обліку й аудиту, висвітлено теоретичні питання організації та використання інформаційних систем під час викладання облікових дисциплін, визначено переваги та недоліки застосування комп'ютерних технологій у навчальному процесі.

Ключові слова: інформаційні системи, засоби інформаційних технологій, комп'ютеризація, бухгалтерський облік, електронний документообіг.

Організація управління й обліку на підприємстві сьогодні неможливі без застосування інформаційних технологій і ефективного їх використання.

Метою моєї роботи є показати сутність та необхідність використання інформаційних систем і технологій в бухгалтерському обліку.

Поширення інформаційних технологій (ІТ) в економіці та, зокрема, у бухгалтерському обліку, принесло із собою масштабні революційні зміни. Інформаційні системи (ІС) почали змінювати звичну структуру управління. В умовах ринкової економіки саме бухгалтерія є основним органом формування масивів управлінської інформації, а облікова бухгалтерська система охоплює практично весь процес формування, опрацювання й передавання для потреб управління техніко – економічної інформації [1].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження інформаційних систем у бухгалтерського обліку сьогодні здійснюють такі українські вчені С.А. Івахненков, С. Кузнецова, Ю. Кузьмінський, І. Матвієнко–Зубенко, М. Пушкар, Л. Терещенко та ін.

Виклад основного матеріалу. Автоматизація і введення ІС бухгалтерського обліку на підприємстві і підготовка фінансової звітності в податкові органи в умовах перехідної економіки України є однією з найбільш важливих задач. Ситуація така, що сам по собі бухгалтерський облік на підприємстві може розглядатися як внутрішня справа підприємства, а основою для оцінки фінансово-господарської діяльності підприємства з боку держави служить звітність (бухгалтерський баланс і численні інші звітні форми), що повинна щокварталу надаватися в податкову інспекцію по місцю реєстрації підприємства. Крім того, існують планові і позапланові податкові перевірки, при проведенні яких можуть знадобитися всі бухгалтерські документи, включаючи первинні. Впровадження бухгалтерських пакетів і аналітичних програм дозволяє автоматизувати не тільки бухгалтерський облік, а й навести порядок у складському обліку, в постачанні та реалізації продукції, товарів, відстежувати договори, швидше розраховувати заробітну плату, своєчасно здавати звітність. Призначення бухгалтерської програми - максимально полегшити працю бухгалтера, позбавивши його від одноманітної роботи і звести ймовірність помилок до мінімуму. Найбільш відомі бухгалтерські програми: «1С Підприємство», «Парус», «Акцент».

Бухгалтерська ІС, як і будь – яка інша, має свій власний життєвий цикл – сукупність стадій та етапів, які вона проходить у своєму розвитку від моменту прийняття рішення про її обробку чи вдосконалення до моменту припинення її функціонування. ІС обліку, контролю та аналізу має органічно вливатися в загальну систему управління підприємством, характеризуватися взаємоузгодженістю між комплексами задач і задачами та іншими ІС підприємства, включати в себе задачі обліку, контролю, аналізу і внутрішнього аудиту. Кожна задача характеризується функцією управління, в рамках якої вона вирішується; ресурсом, який вона відображає, та його станом; підрозділом, до якого належить ресурс; періодом часу, за який відображається рух ресурсу. Бухгалтерські ІТ повинні представляти бухгалтерську інформацію, що відображає повну картину виробничо-господарської діяльності підприємства. Зараз бухгалтерська інформація є основою для прийняття управлінських рішень як всередині підприємства, так і поза ним. Перш за все вона являє собою якісні дані, необхідні для таких функцій управління виробничою і комерційною діяльністю підприємства, як планування, контроль і аналіз. Головними користувачами цієї інформації є керівництво підприємства. На основі цієї інформації визначаються чистий прибуток підприємства за останній звітний період, наявність грошових ресурсів, співвідношення чистих активів і статутного капіталу, найбільш прибуткові напрямки діяльності, собівартість виробленої продукції [2, с. 36].

Для бухгалтерської ІС характерні специфічні риси. Так, у ній здійснюється інтеграція різних видів обліку, тобто оперативного, бухгалтерського і статистичного. При цьому злиття цих видів обліку не відбувається, тому що кожний з них виконує свої функції і вирішує свої завдання.

Принцип зворотного зв'язку є одним з основних принципів будь-якої системи управління. Однак, тільки вирішивши завдання бухгалтерського обліку, можна здійснити зворотний зв'язок. Крім того, бухгалтерська ІС повинна забезпечувати можливість автоматизації обробки облікової інформації на всіх ділянках обліку, починаючи з процесу збору, реєстрації інформації, тобто автоматизації первинного обліку. При цьому бухгалтерські ІС повинні використовувати крім традиційних форм обліку і нову автоматизовану форму обліку, яка повністю відповідає основним вимогам застосування обчислювальної техніки і принципам бухгалтерського обліку та звітності.

Неодмінною умовою підвищення ефективності управлінської праці є оптимальна ІТ, що володіє гнучкістю і адаптивністю до зовнішніх впливів. Сучасні ІС організаційного управління призначені надавати допомогу спеціалістам, керівникам, які приймають рішення, в отриманні ними своєчасної, достовірної інформації, створення умов для організації автоматизованих офісів, проведенні із застосуванням комп'ютерів і засобів зв'язку оперативних нарад. Досягається це переходом на нову ІТ. [3, с. 11]

Обчислювальна техніка суттєво підвищує якість обробки облікової інформації. При цьому застосування комп'ютерів змінює зміст та організацію праці облікового персоналу: зменшується кількість ручних операцій з обробки первинних документів, систематизації облікових показників, заповнення регістрів та звітних форм. Облікова праця стає більш творчою, спрямованою на організацію й удосконалення обліку. Розвиток інформаційних технологій бухгалтерського обліку за останні роки йде все більш зростаючими темпами.

Таким чином, ефективність бухгалтерського обліку вища при застосуванні сучасних інформаційних систем і технологій.

Безумовно, жодна інформаційна систематична інформаційна технологія не може замінити грамотного бухгалтера. Щоб стати кваліфікованим і грамотним спеціалістом, студент – майбутній бухгалтер повинен під час навчання у навчальному закладі навчитися:

1) працювати в операційній системі Windows і налаштовувати її параметри;

2) підготувати будь-який документ складної структури в текстовому редакторі Word (з таблицями, графіками, малюнками);

3) формувати шаблони для розв'язування простих і складних економічних задач в електронній таблиці MS Excel;

4) працювати в локальній мережі, знати про її розділені ресурси, свої права й можливості;

5) захистити свою інформацію від несанкціонованого доступу, знати про способи й методи захисту інформації;

6) виконувати оптимальний пошук інформації в мережі Інтернет і користуватись електронною поштою, мати власну поштову скриньку;

7) створити власне резюме засобами текстового редактора, а ще краще – написати власну веб-сторінку мовою HTML чи іншою;

8) організувати антивірусний захист ПК;

9) створити презентацію на будь-яку тему в редакторі MS Power Point;

10) володіти спеціальним програмним забезпеченням, засобами якого розв'язують задачі професійного спрямування.

Організація процесу викладання облікових дисциплін із застосуванням інформаційних технологій набуває ознак наукової, пізнавальної, пошукової діяльності, що дає студентам змогу відчути свободу творчості, задоволення від самостійного відкриття знань, проникнення в проблемну ситуацію, що завершується зазвичай рішенням проблеми.

Висновки. На нашу думку, застосування інформаційних технологій дає студентам додаткові можливості розвивати свою орієнтацію в просторі, графічні здібності, уміння читати складні тексти, розуміти діаграми, розв'язувати складні економічні задачі тощо, а кінцевою метою роботи викладача є підготовка фахівця, який відповідає переліченим вище вимогам і адаптований до ведення обліку засобами сучасних інформаційних технологій.

Набуті вміння надалі дозволять студенту бути більш компетентним, спробувати себе в різних галузях економіки, застосовуючи отримані знання з різних дисциплін та вміло поєднуючи їх, що особливо актуально на ринку праці в умовах економічної кризи. З огляду на викладене, зауважимо, що процес комп'ютеризації викладання облікових дисциплін під час підготовки бухгалтерів у сучасній вищій школі поки що не повністю адаптований до вимог професійної майстерності майбутніх фахівців.

Список використаної літератури

1. Бутинець Ф.Ф. та ін. Інформаційні системи бухгалтерського обліку: Підручник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.050106 "Облік і аудит" / Ф.Ф. Бутинець, С.В. Івахненков, Т.В. Давидюк, Т.В. Шахрайчук. За ред. Ф.Ф. Бутинця; 2-е вид., перероб. і доп. – Житомир: ПП "Рута", 2002. – 544 с.

2. Івахненков С. В. Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку та аудиту. – К., 2003. – 349 с.

3. Мачуга Р. Організаційні передумови проектування інформаційної системи бухгалтерського обліку на підприємстві // Бухгалтерський облік і аудит – 2007, - №12. – с. 35.

4. Широков Л. А. Бухгалтерские информационные системы: Учебное пособие. – М.: МГИУ, 2002. – 248 с.

РОЛЬ ИНФОРМАЦИОННЫХ СИСТЕМ И ТЕХНОЛОГИЙ В БУХГАЛТЕРСКОМ УЧЕТЕ

Ю.Г. Петровская, преподаватель отделения по подготовке младших специалистов ОП Национального университета биоресурсов и природопользования Украины «Нежинский агротехнический институт»,
А.О. Калиниченко, преподаватель отделения по подготовке младших специалистов
ОП Национального университета биоресурсов и природопользования Украины «Нежинский агротехнический институт»

В статье исследовано состояние развития и использования информационных систем и технологий в учете, обосновано их важную роль в подготовке квалифицированных специалистов учета и аудита, раскрыты теоретические вопросы организации и использования информационных систем во время преподавания учетных дисциплин, определены преимущества и недостатки применения компьютерных технологий в учебном процессе.

Ключевые слова: информационные системы, средства информационных технологий, компьютеризация, бухгалтерский учет, электронный документооборот.

THE ROLE OF INFORMATION SYSTEMS AND TECHNOLOGIES IN ACCOUNTING

Julia G. Petrovska, teacher office to train junior specialists SS National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine «Nizhyn Agrotechnical Institute»

Anna A. Kalinichenko, teacher office to train junior specialists SS National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine «Nizhyn Agrotechnical Institute»

In the article the state development and use of information systems and technologies in the account, to justify their important role in preparation of the qualified specialists of accounting and auditing, theoretical issues of organization and use of information systems when teaching accounting, the advantages and disadvantages of using computer technologies in educational process.

Keywords: information systems, information technology , computerization, accounting, electronic document .